

Karolina Ramqvist – entreprenör och feminist

Intervju publicerad i tidningen Lärarstudenten, maj 2009

Hon gjorde en egen tidning redan i gymnasiet, men hennes svensklärare visade ingen uppsmuntran.

– Hon sa: du ska inte tro att den här tidningen som ni gör ska ge dig något i framtiden, berättar Karolina Ramqvist, i dag etablerad journalist och författare, aktuell med romanen "Flickvännen" som handlar om en kvinna som lever med en gangster.

Det var sista året på gymnasiet och Karolina Ramqvist och hennes kompisar var ganska skoltrötta. På fritiden gjorde de en egen tidning, Plebs, där de bland annat skrev om svart musik. Den 28 september 1994 ordnade de en stor fest på Glädjehuset i Stockholm för att fira utgivningen av ett nytt nummer. Triphopartisten Tricky från Massive Attack spelade skivor och han, Titiyo och Stefan Sundström uppträdde. Det kom tvåtusen besökare och Karolina och kompisarna jobbade hela natten. Dagen därpå kom de för sent till skolan och fick veta att Estonia hade förlit.

– Det är helt irrationellt, men vi fick en känsla av att våra lärare blev extra arga på oss för att vi hade gjort det här som var roligt för oss samtidigt som katastrofen hade inträffat. Det fanns en sådan attityd på skolan som verkar väldigt gammaldags i dag, säger Karolina Ramqvist.

– Min svensklärare sa till mig att du ska inte tro att den här tidningen ni gör ska ge dig något i framtiden. Hon var väldigt tydlig med det. Jag blev besviken på henne och bestämde mig för att sluta skolan i trean på gymnasiet. I stället skrev jag in mig på Komvux och arbetade på Aftonbladet. Några år senare började jag på DN och det jobbet fick jag enbart på grund av att man där hade läst Plebs. Det fanns ett sätt att döda intressen i skolan som är tråkigt, jag hoppas att det är bättre nu, säger Karolina Ramqvist och berättar att hon nyligen läste en intervju med modebloggaren Kenza som berättade att hennes företagslärare brukar ta henne som exempel på någon som har startat ett eget företag.

– Det kan jag tänka mig är ett mer modernt sätt att undervisa.

Vi träffas på Sturebadets eleganta restaurang i Stockholm. Det är en plats som Karin i Karolina Ramqvists roman "Flickvännen" mycket väl skulle kunna gå till, hon vars liv går ut på att vara lyxflickvän åt John, en grovt kriminell gängledare. Romanen utspelar sig under några dagar i en stor villa som Karin har fått i alla hjärtans dag-present av John. Hon vet att han försörjer sig på bankrån och knarkförsäljning men slår det ifrån sig, vill inte veta. Hon går runt i rummen, tränar och umgås med väninnorna som är tillsammans med Johns kriminella polare. Sina gamla vänner och sin familj har hon förlorat kontakten med eftersom ingen av dem förstår hur hon kan välja att leva med – och låta sig försörjas av – en sådan man. Karin kommer från en medveten medelklassfamilj men saknar ändå helt ambitioner att bli något annat än omhändertagen.

– Hon kastar bort en massa privilegier som hon har fått och som kanske generationen före henne har kämpat för. Hennes mamma är arg på henne och frustrerad för att hon inte skördar frukterna av en politisk kamp som har förts i hennes namn, säger Karolina Ramqvist.

Innan Karolina Ramqvist flyttade till Södermalm bodde hon i Nacka utanför Stockholm, i ett blandat område där flera föräldrar arbetade på Atlas Copco.

– Jag gick i låg- och mellanstadiet i en skola som var liten och idyllisk, men sliten. Tjejerna måste gå ut för att gå på toaletten som låg bakom skolbyggnaden och jag minns att det var jättehemskt på vintrarna när det var kallt. Killarnas toa låg precis vid entrén. Sedan kom lokaltidningen och skrev ett indignerat reportage om "kisskrisen".

Trots att mycket var roligt i skolan har hon många minnen av hur nedsliten skolan var och att det luktade illa. Killarna kunde jaga tjejerna utan att någon vuxen reagerade. I högstadiet upplevde hon att mäns sexualitet styrde hela skolan och återigen saknade lärarna kraft att göra något åt det.

I dag har Karolina Ramqvist själv en dotter som ska börja skolan till hösten, men hon är inte säker på att mer undervisning i genusfrågor skulle göra skolan bättre.

– Som förälder kan jag tycka att skolan har lite väl mycket livskunskap och sådant, och att barnen får så himla mycket läxor. Det här är bara en känsla jag har när jag har kollat på skolor åt min dotter, men jag tycker att det blir mindre och mindre skolarbete i skolan och mer och mer moral och uppfostran. Jag kan känna att jag hellre vill ha tid att uppfostra mitt barn själv snarare än att hon ska behöva göra en massa läxor från det att hon är sex år gammal. Jag tycker det där är dubbelt, vad skolan ska ha för roll i genus- och moralfrågor. Snarare handlar det om att skolan ska få mer resurser. De problem som jag stötte på i skolan handlade om att nu släpar de in den här personen på toaletten, men det har vi bara inte tid att tänka på. Jag upplevde att det var så himla pressat och tror att det handlar om att öka lärares status och självförtroende, inte om att de ska ha mer livskunskap och fler jämställdhetslektioner.

Vad ska lärare göra med tjejer som saknar ambitioner, som Karin?

– De måste få en utmaning, precis som killar som inte har några ambitioner över huvudet, att entusiasmera dem. Men jag föreställer mig att det är ganska svårt.

Vad hade du velat att dina lärare hade sagt när du gjorde din tidning?

– Jag hade nog önskat mer intresse från lärarnas sida, men de var väldigt ointresserade av oss. Jag tror att man i dag skulle ha uppmuntrat oss mer eftersom det vi gjorde är en form av entreprenörskap. Jag har svårt att tänka mig att de skulle se det vi gjorde som ett problem.

Romanen ”Flickvännen” har också sitt ursprung i Karolina Ramqvists tidiga ungdom då hon umgicks i kretsar där det fanns en stark mytologisering av män som använde våld och begick brott.

– Barn använde våld, misshandlade och hotade varandra och det var vanligt med lättare ungdomsbrottslighet som till exempel snatteri. Sedan fanns det också några människor som var lite äldre än vi som begick grova brott och som vi såg upp till väldigt mycket. Det var ingenting jag reflekterade över då, men som kan göra att jag har lite andra referenser än andra jag träffar i dag. Många i medelklassen upplever den kriminella världen som så långt ifrån dem själva.

Karolina Ramqvist ville inte göra för mycket research inför boken eftersom det var viktigt att det inte blev ett journalistiskt arbete. Hon ville skriva fiktion. Hon har dock läst några amerikanska psykoanalytiker som menar att många kvinnor som lever med kriminella män hämtar kraft ur traditionella bilder av maskulinitet och femininitet.

– Dels finns det klassiska att kvinnor vill ta hand om män, rädda och omvända män. Det är ena sidan, och då skulle den andra extrema sidan vara att kvinnorna upplever frustration över att de inte har tillgång till våld i sina könsroller och därför söker sig till män som använder våld. Det finns också teorier om att det är en fråga om att känna sig utvald – mannen kan ha mördat och våldtagit andra kvinnor men han skulle inte göra så mot mig eftersom vår kärlek är så speciell.

Vilken Karins främsta drivkraft för att leva med John är får man fundera över när man läser boken. Frågan är om en gangsters flickvän vanligtvis är så välformulerad och bra på att analysera sin situation som hon?

– Jag tror att det finns en kvinnlig kultur i att äta relationer. Att prata om att få kickar är trubbigt, men Karin längtar efter en förhöjd känsla av verklighet. Precis som det i övre medelklassrelationer finns ett martyrskap i föräldraskapet. Man söker lite att det ska vara tungt. När Linda Skugge skriver om hur hennes barn har magsjuka finns det en njutning i kampen. Att beklaga sig på det där aktiva sättet ger en förhöjd känsla av verklighet, säger Karolina Ramqvist.

Marja Beckman

Fakta:

- Karolina Ramqvist föddes 1976 i Göteborg, men växte upp i Nacka och på Södermalm i Stockholm.
- Hon är tidigare musikrecensent, numera krönikör i Dagens Nyheter och chefredaktör för tidskriften Arena.
- **Böcker:** När svenska pojkar började dansa (1997), More Fire (2002), Flickvännen (2009). Medverkade också i antologierna Fittstim 1999 och Könskrig 2007.
- **Priser:** Sveriges Tidskrifters Medierookiepris 1999, Sveriges essäpris 2003 för essän Den globala terapin i Arena samt SKAM:s romanpris 2003 för More Fire.

Karolina Ramqvists tre råd till blivande lärare:

1. Se till att ha kul.
2. Se eleverna som individer.
3. Se ditt eget och skolans värde och agera därefter; protestera mot dåliga arbetsförhållanden, öppna skolan för omgivningen, kommunicera utåt.